

# RODOLJUB.

Izhaja dvakrat na mesec ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

## Kardinal Missia.

V zgodovini slovenskega naroda igra katoliški duhovnik veliko ulogo.

Iz duhovniškega stanu je izšlo nekaj mož, katerih delovanje je bilo blagoslovljeno in katerih imena se ne bodo nikdar pozabila. Veliki Trubar in Dalmatin, Vodnik in Ravnikar, Trstenjak in Raič, Gregorčič in Aškerc in mnogi drugi so si na kulturnem ali narodno-političnem polju pridobili nevenljivih zaslug.

Iz duhovniškega stanu pa so izšli tudi možje, ki so storili slovenskemu narodu večje zlo, kakor vsi njegovi narodni sovražniki, raznovrstni politični in kulturni Dagarini, možje, ki niso imeli ne srca za narod, ne smisla za njegove ideale, nego so se trudili, da spravijo ljudstvo v najpopolnejšo odvisnost od duhovščine, da zadržijo v njem zadnjo iskrico narodne zavednosti, in da našo slovensko domovino spremene v fevd rimske kurije in v domeno ultramontanizma. Tak mož je bil seveda po razmerah svojega časa škof Chrön in tak mož je bil tudi v ponedeljek umrli kardinal Missia.

Ko je prišel kardinal Missia l. 1884. kot knezoškof v Ljubljano, vladalo je med narodom in duhovščino lepo soglasje. To je bila zasluga škofa Pogačarja, ki je bil, kakor njegov prednik Vidmar, v svojem srcu jožefinec in ni rad gledal, če se je duhovščina vtikala v politične boje, nego je stal na stališču, da naj služi dušebrižništvu in narodni kulturi.

Missia pa je bil izrezljan iz družega lesa. Ko je ob slavnostnem njegovem umeščenju vrgel veter s stolne cerkve slovensko trobojnico, se je to smatralo kot nekaj omen. In te zle slutnje so se izpolnile.

Missia je bil sicer sin slovenskih roditeljev, ali vzgojen je bil nemški. Že kot deček je prišel v Gradec, kjer je dovršil tudi vse nauke in skoro pozabil svoj materni jezik. Največji del svojega življenja je preživel v Gradcu. Ponemčil se je bil popolnoma in je torej že zategadelj naravno, da ni imel smisla za naša narodna prizadevanja.

Vrh tega pa je bil vzgojen v nazorih najekstremnejšega klerikalizma. Bil je mnogo let desna roka bojevitega graškega škofa Zwergerja, s katerim je soglašal v vseh ozirih, s katerim je bil jednih misli v vseh narodnih, kulturnih in političnih vprašanjih. Missia je bil avtor vseh onih ostrih spisov, s katerimi se je Zwerger zavzemal za cerkveno šolo in pobijal sedanji šolski zakon. Missia je bil duševni voditelj nemške klerikalne stranke na Štajerskem in Missia je pomagal Zwergerju, odstranjevati polagoma

ostanke narodne ravnopravnosti v graški škofiji.

V Ljubljani je našel popolnoma drugačne razmere. Našel je tu mogočno narodno gibanje, ki je bilo dunajski vladi skrajno neugodno, duhovščina pa je sicer stala v konservativnem taboru, a je bila narodnega mišljenja in glede ultramontanskih stremeljenj mlačna. Jeranov ni nihče smatral kot resne. Klerikalizma v sedanjem pomenu te besede takrat ni bilo na Slovenskem; v vseh bistvenih zadevah smo bili edini, čeprav so jedni radikalnejše nastopali, drugi pa se več ali manj držali konservativnih principov.

Trinajst let je vodil Missia ljubljansko škofijo, a ko je odhajal na Goriško, so bile v deželi vse razmere popolnoma spremenjene. To je bilo delo kardinala Missie.

Ne bomo preiskovali, je-li bil Missia poslan v Ljubljano v izrečni namen, da Slovence razdvoji. Resnica je, da je to storil in resnica je tudi, da je s tem silno ustregel dunajski vladi.

Tiste ideje, za katere je Missia v Gradcu deloval kot Zwergerjev kancelar, tiste ideje je zastopal tudi kot ljubljanski škof in kot goriški kardinal. To so ideje najhujšega ultramontanizma. Oznanjal jih je dr. Mahnič, Missia pa jih je z jekleno vztrajnostjo nadaljeval.

V narodnem oziru je bil našim težnjam naravnost neprijazen. V tem oziru ga najbolje označujejo dejstva, da je navzlic nevolji duhovščine pošiljal v dež. šolski svet rajnkega Klofutarja, ki je bil odločen nasprotnik slovenskega šolstva, da je uvedel nemške jezuitske pridige, da je pri nekdanjem justičnem ministru Schönbornu vplival proti rabi slovenskega jezika v uradih, in da je zabranil protest l. slov. katoliškega shoda zoper nemške ljudske šole na Koroškem. Narodnost je bila proglašena kot greh. Missia je bil nasprotnik vsakega nacionalističnega gibanja, slovenskega pa še prav posebej, ne le, ker je vsako nacionarno gibanje nasprotno ultramontanskim prizadevanjem, ampak tudi zategadelj, ker je slovenske narodne ideale smatral za smešne utopije. Tako se je sam nekoč izrazil napram rajnemu dekanu Veselu in mi ne dvomimo, da bi bil našim narodnim prizadevanjem tudi v tem slučaju nasprotoval, če bi jim bili na Dunaju naklonjeni.

Zagotoviti ultramontanizmu najpopolnejše gospodstvo nad slovenskim narodom, to je bil smoter vsemu delovanju umrlega kardinala, a sredstva katera so mu rabila, so označena v resolucijah I. kat. shoda. Missia je s svojo eneržijo in z uporabo svoje avtoritete znal postaviti malone vso duhovščino v službo ultra-

montanstva. Deloval je za te ideje od prvega dne, ko je prišel v Ljubljano, in ker mu niso mogli slediti tisti, katerim je za slovenstvo in za narod, je prišlo do razpora in do tega ljutega boja, ki ga bijemo danes skoro že po vsem Slovenskem. Kriv je teh bojev v prvi vrsti umrli kardinal. Sicer se Missia ni spuščal v poulično agitacijo, varovati je znal svoje dostojanstvo, a znal je duhovščini vdahniti duha ultramontanizma, jo iztrgati iz prejšnje apatičnosti in jo fanatizirati do skrajnosti za klerikalne ideale. Missia sicer ni kriv vsega, kar se je zgodilo, in so posamezniki njegove stranke marsikaj storili, česar ni odobral, ali končno velja tudi tu izrek, da zlo poraja vedno novo zlo.

Sicer pa Missia ni imel posebnega zaupanja v posvetno duhovščino in ni verjel, da bi vstrajala na potu, ki ji ga je on pokazal. Zato se je silno zavzemal za pomnožitev redov in pripeljal v deželo vse polno novih redovnikov in redovnic, katere mora itak revno ljudstvo preživljati.

Ko je Missia zapuščal deželo kranjsko, je odnesel seboj zavest, da seme, ki ga je vsejal, ne obrodi pričakovanega sadu. Naletel je na odločnejši odpor, nego se je nadejal, nespretno roke njegovih zapupnikov pa so tudi marsikaj pokvarile. Missia se je šele pred nekaj meseci izjavil, da je klerikalna gospodarska organizacija na Kranjskem največ vzrok, da se njegove nadeje niso izpolnile in pristavil je, da take organizacije na Goriškem ne pusti ustvariti.

Smrt kardinala Missie je za klerikalno stranko hud udarec. Missia je bil duševni voditelj te stranke in ker je imel tudi v avstrijskem episkopatu odločilno besedo in velikanski vpliv na dvoru, pri vladi in v Rimu, je zamogel tej stranki pripomoči do uspehov, kakršnih bi sicer ne bila nikdar dosegla.

Naša stranka kot nositeljica slovenskih narodnih, kulturnih in političnih idealov, je z Missio izgubila najnevarnejšega nasprotnika. Missia ni samo znal duhovščine dvigniti proti nam, ampak je tudi vsako malenkost spretno porabil, da nas je črnil na odločilnih mestih. Vzlic vsemu temu pa prodirajo zmagonosno tiste ideje, ki jih zastopamo mi. Če smo se znali ubraniti Missie, ki je bil velik talent in izboren diplomat, ubranili se bomo pač tudi tistih, ki prevzemo njegovo dedščino.

Zgodovina pa bo po zasluženju ocenila, kar je umrli kardinal storil med slovenskim narodom, in ker je zgodovina pravična in nepristranska, bo rekla, da je bil kardinal Missia za slovenski narod prava nesreča.

## Politični pregled.

**K položaju.** Kratke so bile velikonočne počitnice. — Dne 8. aprila se snidejo zopet državnozborski poslanci. Nemci se delajo radi poraza glede celjske gimnazije še sila razburjene. Vršilo se je te dni več volilnih shodov, in povsod skoraj se je sklenilo, da morajo dobiti poslanci za razžaljeno nemštvo zadoščenje ter začeti odločno opozicijo ali, če treba, tudi obstrukcijo. Listi napovedujejo v parlamentu najhujše viharje, nove krize, katere žrtvi bosta najprej dr. Koerber in Piętak. Vsenemci so tega položaja veseli, saj imajo zopet priliko, da se pokažejo v vsej svoji sposobnosti. —

### Preganjano katoličanstvo.

Katoliški „Schulverein“ je imel pred kratkim svoj občni zbor na Dunaju. Tu se je govorilo ure in ure, vmes tudi muziciralo in pilo, a v zlic vsemu je ostal do konca neskaljen vtisk nepopisne dolgočasnosti in duševne inferiornosti. Brez duha in brez dovtipa, brez originalnosti in brez gorkote in lepote so bili ti govori klerikalnih voditeljev. Ako bi bili ti voditelji resnično vneti za svojo stvar, ako bi jim res prekipovalo srce za klerikalno gibanje, potem bi bili gotovo tudi njih govori resnično ognjevit in navdušujoči. Ali v klerikalizmu je vse prisiljeno, vse laž in kramarsko komedijantstvo. Čim boljše se godi klerikalcem v Avstriji, čim bolj jih protežira uprava in jih ščitijo sodišča, čim več imajo privilegijev, tem glasnejše in nesramnejše javkajo, da se katoličanstvo zatira in preganja. Kdor je čital na shodu katoliškega „Schulvereina“ govorjene lamentacije, ta mora misliti, da se v Avstriji preganjajo kristjani kakor za časa Dioklecijana in Nerona, da se morajo katoliki skrivati po kanalih in greznicah ter da je vsak dan par duhovnikov križanih. In zakaj vse te laži in vsa ta pretiravanja? Ker je v zadnjem času začelo več časopisov ostro napadati klerikalizem, ki je največja nevarnost katolicizma, ter dokazovati, da so reforme v katoliški cerkvi potrebne, sicer gibanje „Proč od Rima“ ne ostane brezvspesno. Ehrhard in Wahrmund sta klerikalce strašno zbegala, zato kričé sedaj kakor judje, ko so morali v sužnjost. Gotovo že je danes, da morejo katoličanstvo pokopati le klerikalci in ona črna komedijantska vojska, ki se ob najstrašnejšem javkanju uprav sedaj v Avstriji tako izvrstno počuti kot miš ob slanini ali črv v moki!

**Vojna v Južni Afriki.** Časopisje se še vedno vztrajno bavi z vprašanjem, ali doseže deputacija Burov pri generalih in predsedniku Steijnu kaj uspeha ali ne. Poročil še ni nobenih in politiki morejo le ugibati, primerjaje položaj Angležev in Burov. Iz Kapstadta poročajo, da so Transvaalci vneti za mir pod vsakršnimi pogoji, da pa sta Dewet in Steijn odločno proti kapitulaciji. „Times“ pišejo, da angleška vlada ne more govoriti o miru, ako se Buri ne odpovedó samostojnosti in ako ne pritrdijo temu, da postaneta burski republiki angleški koloniji. Tako pišejo tudi drugi večji listi. Zdi se, da je miroljubnost na Angleškem zopet ponehala. Za Bure, ki so o vsem natančno informirani, pa je dobro, da iz vedo želje in naklepe angleške vlade. Ker poznajo položaj Angležev, bodo Buri vojno nadaljevali. V svetovni politiki je cena Anglije baš radi vojne z Buri globoko padla. Buri vedo zategadelj, da mo-

reje sami narekati pogoje Angležem, ne pa narobe. Buri ne morejo ničesar več izgubiti, a vse pridobiti; Angleži pa izgubljajo vedno več. Zato pa je umljivo, da kralj pritiska na vlado, naj se sklene mir, ki se mora skleniti tako, da bo zadovoljiv za obe strani.

## Domače in razne novice.

**Kardinal Jakob Missia.** †. Knezo nadškof goriški, kardinal, Jakob Missia je 24. marca umrl. Zvečer je še veselo večerjal, ob 1/4 1. ponoči pa je izdihnil. Bolehal je že dlje časa; tudi ko je bil še v Ljubljani, se je večkrat čulo, da je bljuval kri. Missia je bil rodom iz Spodnjega Štajerskega. Rodil se je 30. julija l. 1838. v kmetski hiši, na Moti v župniji Sv. Križa pri Ljutomeru. Njegov brat, duhovnik graške škofije, ga je spravil v deško semenišče v Gradec, kjer je bil Missia tudi jedno leto bogoslovec in od koder je prišel v Rim v „Collegium Germanicum“. V Rimu je ostal Missia šest let, potem pa se je povrnil v Gradec, kjer je služil najprej kot prefekt v deškem semenišču, potem postal škofa Zwergerja dvorni kaplan in pozneje kancelar. Leta 1879. je bil imenovan kanonikom graškim, po smrti dr. Gogole pa 24. januarja leta 1884 škofom ljubljanskim. Tu je ostal do l. 1897., katero leto je postal naslednik goriškega knezonadškofa dr. Zorna in bil leta 1899. imenovan kardinalom. Ker je umrl kardinal globoko posegel v vse slovensko narodno, politično in gospodarsko življenje, izpregovorili smo o njegovem delovanju na Slovenskem v uvodnem članku. Njegova zapuščina utegne biti precej znatna, ker je kardinal kot ljubljanski knezoškof previdno in jako štedljivo gospodaril ter je bil vrhu tega zavarovan za dosti visoke svote. Pri »Grashamu« je bil že dlje časa zavarovan za 50.000 K, pri »Mutualu« pa se je pred 2 1/2 letom zavaroval za 100.000 K. »Mutual« izplača zapuščini 104.000 K, ker znaša 4000 K kardinalov delež na čistem dobičku tega zavoda. Čuje se, da je umrl kardinal zapustil vse to imetje duhovniškim zavodom v Gorici.

**Volitve v trgovsko in obrtniško zbornico.** V torek, 25. marca dopoldne je bil skrutinij končan in se je izkazalo, da je klerikalna stranka doživela občuten poraz, dasi se je silno zavzela za to volitev, dočim se je z napredne strani uprav neverjetno lahkomišno vse prepustilo volilcem samim. Klerikalci so spravili v zbornico le jednega samega kandidata in še ta je samo slučajno zmagal. Oddanih je bilo 4738 glasovnic, neveljavnih je bilo 526, večinoma naprednih. Izvoljeni so bili: iz veletrgovine napredna kandidata gg. I. Hribar in Fr. Kollman s 37 glasovi, dočim sta nemška kandidata dobila po 15 glasov; iz srednje trgovine napredni kandidata gg.: Fr. Hren, Ivan Mejač, V. Rohrmann in F. Urbanc s 243 glasovi, dočim so klerikalci dobili po 70 glasov; iz male trgovine napredni kandidata gg.: A. Ditrich, L. Fürsager, C. Pirc in I. Medved s 365 glasovi, dočim so klerikalci dobili po 283 glasov. Iz velike industrije sta bila izvoljena nemška kandidata gg. I. Baumgartner in A. Gassner s 42 glasovi iz rudništva pa nemška kandidata gg. Karol Luckmann in G. Tönnies z 10 glasovi. Iz srednje in male

trgovine so bili izvoljeni napredni kandidata gg.: Fr. Kraigher, I. Lenarčič, V. Majdič, J. Petrič, I. Rakovec, I. Schrey, F. Supančič, Jos. Vidmar I. Zamljen ter — I. Kregar. Kakor rečeno, je bil slednji le slučajno izvoljen. Napredni kandidata so dobili po 1767 glasov, Kregar pa je dobil 1332 glasov. Kregar je izvoljen, ker je bilo mnogo glasovnic za g. J. Mačka napačno pisanih. Na 1284 glasovnicah je bilo pravilno pisano Josip Maček, na 573 glasovnicah pa je bilo zapisano Franc Maček. Tako se je zgodilo, da je g. Maček imel manj glasov, kakor Kregar, in da je torej slednji prišel v zbornico. Doslej so imeli klerikalci štiri zastopnike v zbornici; zdaj imajo pa samo jednega.

**Pomenljiv zakulisni boj v klerikalni stranki na Goriškem.** — »Soča« piše: Klika okoli »Primorskega Lista«, to je čisti klerikalci, so hoteli postaviti za kandidata dr. Tonkljia, katerega pa se je branil dr. Gregorčič, ki bi bil rad imel sodn. uradnika, ali Rutarja ali Fona. Radi tega se je vršil zakulisni boj, v katerem so si stali Gregorčičevci in pristaši »Prim. Lista« hudo nasproti. »Prim. List« je celo kar prvi imenoval javno dr. Tonkljia, priporočujoč ga nekako za kandidata — dodavši Gregorčiču pod nos lekcijo o odvisnosti uradnikov. Ali nikdo ni hotel odnehati, in gospodje ne-»Slogaši« so pridno »sejali«, kakor smo čitali v »Gorici«. Vugovo društvece, torej društvece najčistejšega klerikalizma iz jaslij »Prim. Lista«, je celo kar samo postavilo za kandidata dr. Tonkljia. — Da je izvoljen Lapanja, to so storili fantiči alá Vuga, torej pristaši »Prim. Lista«. Sme se reči, da je stranka »Prim. L.« prodrla končno z Lapanjo, in da so Gregorčičevci nekako poraženi. Pobiči, katere je Gregorčič še v polupreteklem času gledal nekam čez ramena, so mu že zrasli čez glavo, in Gregorčič bo komandiral malo več. Čaka ga popoln poraz — in vendar od tistega časa, ko je spustil Dermastijo v »Slogo«, še ni toliko veliko let! — Pa vse se maščuje na svetu. Don Antonio, ali kaj čutite resničnost tega reka?!

**Krasno, krasno!** Klerikalni list »Naš Dom« v Mariboru piše o zadnjih obravnavah pred porotnim sodiščem v Mariboru takole: »Mi nočemo priobčiti v našem listu teh obravnav, ker bi potem morali govoriti o samih hudodelstvih in prestopkih proti postavam. Naš list pa je pisan za poštene ljudi, ki se ne zanimajo za lopovščine drugih.« Kakor znano, bil je med temi »lopovi« tudi bivši požrtvovalni urednik »Südsteirische Presse«, F. S. Šegula, ki je dobil tri mesece zapora. Z zgorej omenjenimi besedami ga menda sv. Cirilova tiskarna odslavlja. Dober tek, g. F. S. Šegula. Mi Vas milujemo!

**Velik Nemec, ki ne zna nemško.** — V »Miru« čitamo mično dogodbico, katere junak je velik Nemec, ki pa po svojem lastnem pripoznanju ne zna — nemški. — Trojica mož iz neke vasi v podjurski dolini so prignali na semenj v Št. Vid konje. Dotična vas je že proslula po svoji nemškutariji. Niso mogli prodati. In vzrok temu je bil, ker ne znajo — nemški. Tako so sami ugibali med seboj. »Jaz bi bil že prodal — je menil eden njih — če bi le nemški znal. Neki Nemec se je pogajal z mano, ali kaj po-

znaga, ko ne znam nemški!« In isti mož slovi v svoji vasi kakor velik Nemec.

**Odlikovanje.** Postajenačelnik v Litiji, g. Ivan Jenko je dobil od vojvode meklenburškega hišni red.

V Poljanah nad Škofjo Loko je umrl 22. m. m. občeznani poslušalec divjih petelinov in ribji lovec Ernest Platiša, po domače »Videnski Geri«.

**Pretep v Preserju.** Čefidlova punica v Preserju ima obilo častilcev. Med drugimi goji tudi Telbanov hlapec zanjo najnežnejša čutila in se je v soboto zvečer napravil pod njeno okno, da jej ta čutila razloži. Toda na potu so ga čakali drugi fantje, ga napadli in ga tako strahovito zmlatili, da je sedaj v smrtni nevarnosti. Oče Čefidl je ranjenca vzel pod streho, njegova punica mu streže, napadalcu pa so včeraj sami šli na Vrhniko in svoj napad naznanili sodniji. Tam so dobili fanta, ki je bil tudi zaradi Čefidlove punice zaprt. Če pojde tako naprej, pridejo zaradi Čefidlove punice še vsi preserski fantje pod ključ.

**Aretiran zdravnik.** Iz Opatije se nam poroča, da je bil aretiran občinski zdravnik v Plominu dr. Rocco, in sicer zaradi žaljenja Veličanstva.

**Ljudsko štetje leta 1900.** C. kr. statistična centralna komisija na Dunaju je izdala ravnokar natančne številke, zadevajoče ljudsko štetje l. 1900. Iz poročila posnemamo sledeče: Čehoslovanov je 5.959.825 in sicer v češkem kraljestvu 3.930.071, na Moravskem 1.728.130, v Šleziji 146.382, v Spodnji Avstriji 135.477, v ostalih avstr. deželah 197.85. Nemcev je 9.167.898, Poljakov 4.250.961; Malorusov 3.343.323; Slovencev 1.192.750; Srbov in Hrvatov 711.439; Lahov 727.084; Rumunov 230.962; Madjarov 9512. Je torej 15.622.00 Slovanov. Seveda to je po občevalnem jeziku; nam pa je prav dobro znano, da so vsi Slovenci, ki stanujejo v nemških mestih, v nemških rodbinah, v raznih samostanih, zapisani za Nemce,

**Mlad samomorilec.** Dne 17. marca je pobegnil od doma 10leten sin mizarja Hule v Bubenču pri Pragi; 21. t. m. so ga našli redarji ter pripeljali na dom. A komaj je bil deček sam, je skočil z okna 11 m globoko ter se smrtnonevarno poškodoval. Mačeha ga je baje grozovito trpinčila.

**Aretirana — opica.** V Parizu se je te dni sprehajala po ulicah velika opica ter si radovedno ogledovala izložbe. Hitro se je zbralo mnogo občinstva. Nekateri so hoteli opico zgrabiti, a ta je tekla na trg in začela ometavati ljudi z jabolki, pomarančami in limonami, katere je vzela iz jerbasov prodajalk. Prišla sta dva redarja, da bi opico aretirala, a opica je bila hujša. Zato sta prihitela na pomoč še dva redarja in vsi štirje so begunko aretirali ter odvedli v zapor.

**Obdolžitve zoper perzijskega poslanika.** Poslanec Breiter in drugi so vložili interpelacijo zoper perzijskega poslanika Nerimana Kana na Dunaju, češ, da dela pravcato trgovino s perzijskimi preprogami, katere dobiva kot poslanik carine proste. Nadalje ga dolže, da kupčuje s perzijskimi redi in odlikovanji. In res teče pri najvišjem dvornem maršalstvu tožba naslednikov rentirja Schossbergerja proti poslaniku za povrnitev predplače za neko obljubljeno perzijsko odlikovanje.

**Strašna tragedija.** Pavle Posavec in Šime Gjelakić, kmeta iz Gorjana, sta si bila dobra prijatelja. To prijateljstvo pa je porabil Gjelakić, da je imel najprej Posavčevo ženo, potem pa še njegovo hčerko Barbko za ljubico. Ko pa je hčerka zapazila na sebi posledice svoje ljubezni z Gjelakićem, je povedala vse

očetu. Tako je izvedel Posavač za nezvestobo žene in za greh hčerke. Zato je nekega večera počakal zapeljivca in ga v sobi ustrelil. Radi tega je stal Posavac minolo soboto pred sodiščem v Oseku, ki ga je obsodilo na smrt na vešalih. Tako je »prijatelj« Gjelakić uničil — 3 osebe.

Obešen je bil 26. m. m. v Črnovicah dninar Ivan Chortink, ki je bil radi umora svojih starišev lani v decembru obsojen k smrti na vešalih. Chortinka so bili sodniki priporočali pomiloščenju. Ker pa je pri novi obravnavi lažnjivo obdolžil svojega strijca, da ga je k umoru našuntal, so sodniki svoje priporočilo preklicali. Chortinka je obesil praški krvnik Wohl-schläger.

V Egiptu je umrlo minoli teden nad 2000 oseb za kolero.

### Loterijske srečke.

|                    |                     |
|--------------------|---------------------|
| Gradec, 29. marca. | 39, 75, 69, 66, 8   |
| Brno, 2. aprila.   | 16, 42, 90, 54, 28. |
| Dunaj, 29. marca.  | 19, 63, 56, 76, 51. |
| Praga, 23. marca.  | 7, 45, 43, 23, 53.  |
| Lino, 22. marca.   | 83, 44, 31, 11, 76. |
| Trst, 22. marca.   | 43, 84, 2, 6, 72.   |

### Tržne cene v Ljubljani

29. marca 1902.

|                 | K  | v  |                    | K | v  |
|-----------------|----|----|--------------------|---|----|
| Pšenica, 100 kg | 21 | 40 | Špeh povejen, kgr. | 1 | 80 |
| Rež,            | 16 | —  | Surovo maslo, „    | 2 | 40 |
| Ječmen,         | 14 | 80 | Jajce, jedno „     | — | 6  |
| Oves,           | 17 | —  | Mleko, liter „     | — | 18 |
| Ajda,           | 14 | 40 | Goveje meso kgr.   | 1 | 30 |
| Proso,          | 15 | 60 | Telečje „          | 1 | 40 |
| Koruz,          | 12 | 40 | Svinjsko „         | 1 | 70 |
| Krompir,        | 4  | 40 | Koštrunovo „       | 1 | —  |
| Leča, lit.      | —  | 25 | Piščanec „         | 1 | 80 |
| Grah,           | —  | 50 | Golob „            | — | 40 |
| Fižol,          | —  | 30 | Seno, 100 kilo     | 8 | —  |
| Maslo, kgr.     | 2  | 50 | Slama, „           | 7 | —  |
| Mast,           | 1  | 50 | Drva trda, klfr.   | 8 | —  |
| Špeh svež, „    | 1  | 40 | „ mehka, „         | 5 | 50 |

## Salame

Iz šunka 1 gld. 10 kr., domače salame 1 gld., dunajske salame 80 kr. kilo, kranjske klobase, samo prešičevo meso, velike, 18 kr. ena, šunka s kožo „brez kosti“ (Rollschinke) 90 kr. in 1 gld. 10 kr., suho meso in slanina 66 kr., suhe glavine, skoro brez kosti, 40 kr. kilo in drugo prešičevino pošilja po povzetju (2847—5)

Janko Ev. Sirc v Kranj-u.

Bivši sekundarij deželne bolnišnice in asistent porodniškega in ženskega oddelka

Dr. med.

# Ivan Dražen

ordinira od 5. aprila naprej

depoldan od pol 9. do pol 10. ure in popoldan od 2. do 3. ure

v Ljubljani

Wolfove ulice št. 12, I. nadstropje.

(784—1)

Stanje hranilnih vlog:  
15 milijonov kron.

Rezervni zaklad:  
okroglo 350.000 kron.

## Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu

zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

**Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.**

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice se dobivajo brezplačno.

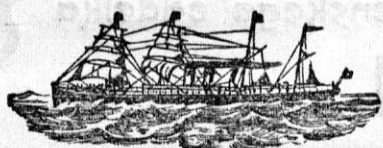
(13—13)

Povsod po Slovenskem  
in še čez mejo razširja se od  
dne do dne poraba prave in  
najboljše

# kavine primesi

v prid družbe sv. Cirila in Metoda  
iz  
I. jugoslov. tovarne za  
kavine surogate  
♦ v Ljubljani. ♦  
Zahtevajte jo povsod!!

**Red Star Line, Antwerpen**



**v Ameriko.**

Prve vrste parobrodi. — Naravnost brez  
prekladanja v New York in v Philadel-  
phijo. — Dobra hrana. — Izborna oprava  
na ladiji. — Nizke vožne cene.

Pojasnila dajejo:

Red Star Line, 20, Wiedener Gürtel, na Dunaji  
ali (1115—32)

**Ant. Rebek**, konc. agent  
v Ljubljani, Kolodvorske ulice šte. 34.

Najnižje cene. Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

**L. Mikusch**  
tovarna dežnikov  
Ljubljana, Mestni trg.

# Zmešane lase

kupuje po najvišjih cenah in plača  
bolje nego vsaka zunanja firma

**Ludovik Businaro**  
v Ljubljani, Hilšarjeve ulice št. 10.

Nabiralce las opozarjam s  
tem uljudno na mojo firmo.

# Učenec

❖ za sedlarsko obrt ❖  
13—14 let star se takoj sprejme pri  
**Franu Wisjanu**  
Ljubljana, Rimska cesta šte. 11.

# Učenca

ki je poštenih starišev ter ima primerno  
izobrazbo sprejme takoj v trgovino z  
mešanim blagom  
**J. Pretnar na Bledu.**

# Pomagajte si do mlinov brez vode!

**Tvrška**  
**R. A. Smekal**  
**tovarna za gasilne in gospodarske stroje**  
ponuja  
posameznikom ali občinam mline na motor brez vode  
ali pa na rečno moč pod povoljnimi pogoji. Istotako vse  
gasilne in gospodarske stroje. Roba solidna z garancijo.  
Tedaj na noge tam, kjer ni vode in mlinov!  
(278—9)  
Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Kot prava  
**dobrota**  
in potreba za vsako družino se  
izkazuje vsak dan bolj uporaba

**Kathreiner-  
Kneippove sladne  
kave.**

Nobena skrbna gospodinja naj se  
ne pomišlja dalje uvesti to tečno  
in zdravo pijačo.

Ni čistejše primesi in boljšega na-  
domestila za zrnat kavo, kjer je ta  
zdravniško prepovedana.

Kathreiner-Kneippova sladna kava  
se dobiva pristna samo v izvornih  
zavoječih z varstveno znamko  
»župnik Kneipp«. Odprto odtehtana  
ali drugače zavita kava ni nikoli

**Kathreinerjeva.**